

Nr 48

L a g

om ändring i vattenlagen;

given Stockholms slott den 10 mars 1961.

Vi GUSTAF ADOLF, med Guds nåde, Sveriges, Götas och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi, med riksdagen¹, funnit gott förordna, att 2 kap. 3, 9, 12, 14, 20, 31 och 36 §§, 6 kap. 26 §, 7 kap. 5 och 39 §§, 11 kap. 106 § samt 13 kap. 8 och 11 §§ vattenlagen den 28 juni 1918 (nr 523)² skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

2 KAP.

3 §.

Ej må — — — 9 kap. skils.

— Skulle byggande i vatten hava till följd, att ett avsevärt antal bofasta personer berövas sina bostäder, eller att större fabrik eller annan anläggning, varav många hava uppehälle, måste nedläggas eller dess drift väsentligt minskas, eller att odlad jord till en efter ortsförhållandena betydande omfattning sättes under vatten eller eljest väsentligt skadas, eller att fiskeri- eller annan näring av större betydelse lider väsentligt förfång, eller att befolkningen eljest får sina levnadsförhållanden väsentligt försämrade, må byggnaden, ändå att nyttan uppgår till värde, som ovan sagts, icke ske. Lag samma vare, där genom byggande i vatten skulle förorsakas sådan bestående ändring av naturförhållandena, varigenom väsentligt minskad trevnad för närboende eller betydande förlust från naturskyddssynpunkt är att befara.

Prövas byggnad i vatten vara av synnerlig betydelse för näringslivet eller för orten eller eljest från allmän synpunkt, må Konungen, ändå att hinder mot byggnaden skulle möta av vad i första och andra styckena sägs, efter hemställan av vattendomstolen på sätt i 20 § 3 mom. stadgas, lämna medgivande till byggnaden.

Om byggande — — — finnes stadgat.

9 §.

Kronan, kommun eller hushållningssällskap äge rätt att i eller invid vattendrag, där till följd av naturförhållandena eller uppförd byggnad fiskens upp- och nedgång hindras, för fiskens framkomst anordna särskild fiskväg eller eljest vidtagna anstalter för fiskets befrämjande ävensom taga i an-

¹ Prop. 1961: 13; L³U 5; Rskr 74.

² Senaste lydelse, se beträffande 2 kap. 14 och 20 §§ 1952: 235, beträffande 6 kap. 26 § 1954: 124, beträffande 7 kap. 5 och 39 §§ 1920: 459, beträffande 11 kap. 106 § 1960: 304 samt beträffande 13 kap. 8 och 11 §§ 1956: 581.

språk det vatten, som för ändamålet erfordras. Vad nu sagts skall jämväl gälla i fråga om utvidgande eller förbättrande av befintlig fiskväg eller annan anordning till fiskets befrämjande.

Kronan eller kommun äge ock rätt att i eller invid vattenområde vidtaga åtgärd som är önskvärd från naturskydds- eller hälsosynpunkt samt taga i anspråk för sådant ändamål erforderligt vatten.

Beträffande företag, som avses i första eller andra stycket, skola tillämpas bestämmelserna i denna lag angående byggande i vatten; dock gälle i stället för vad i 3 § första stycket stadgas om hinder mot byggande, att företaget ej må utföras, om det medför skada eller olägenhet, som står i missförhållande till nyttan.

12 §.

Ej må — — — mån förnärmast.

Är område eller naturföremål av betydelse för kändedomen om landets natur eller genom sin skönhet, egenart eller eljest av märklig beskaffenhet, böra, ändå att det ej blivit i laga ordning fridlyst såsom naturminne, till bevarande därav vid byggande i vatten vidtagas sådana anordningar, som utan att för företaget medföra oskäligen kostnad må anses för ändamålet lämpliga.

14 §.

Tarvas för ändamålsenligt tillgodogörande av vatten eller för åtgärd som avses i 9 §, att å annan tillhörig fastighet lägges damm, vall eller väg eller ledning för vattnet eller ock verkställes grävning, sprängning eller annan åtgärd till strömbäddens reglerande eller till förebyggande eller minskande av skada, vare fastighetens ägare pliktig att tåla sådant intrång mot ersättning, som i 9 kap. skils. Samma lag vare, där det för utförande av byggnad för vattnets tillgodogörande och därmed förenade anläggningar eller eljest av åtgärd, som ovan nämnts, prövas nödigt, att annans mark tillfälligt tages i anspråk för arbetarbostäder eller andra byggnader, väg, upplagsplats, arbetsmaskiner eller dylikt. Om rätt att över annans mark framdraga ledning för vatten till husbehovsbrukning gälle vad särskilt är stadgat.

Där vid — — — motsvarande tillämpning.

Erfordras till — — — finnes föreskrivet.

20 §.

1 mom. Ej må — — — byggnaden förnärmast.

Äro i — — — vattnets lopp.

Tarvas till — — — av arbetet.

Där någon — — — sådan prövning.

2 mom. När enligt 1 mom. byggande i vatten ej må ske utan föregående prövning, varigenom medgivande till arbetet erhållits, må dessförinnan ej heller annat arbete av större omfattning påbörjas å anläggningen.

3 mom. Finner vattendomsstolen vid prövning, som i 1 mom. sägs, tillämnad byggnad, mot vilken hinder skulle möta av bestämmelserna i 3 § första och andra styckena, med hänsyn till stadgandet i tredje stycket i samma § ändock böra tillåtas, skall frågan därom av domstolen hemställas Konungens avgörande.

31 §.

Ägare av byggnad i vatten må, vare sig särskilda regler för vattenhushållningen vid byggnaden blivit meddelade eller icke, hos vattendomsstolen söka fastställande av ändrade eller nya bestämmelser i ämnet. Enahanda rätt tillkomme ock annan än byggnadens ägare för bättre utnyttjande av vattenkraften i honom tillhörigt strömfall samt kronan, kommun eller hushållningssällskap för ändamål, som omförmäles i 9 §. Ärende, som nu

nämnts, prövas i enlighet med de för byggande i vatten stadgade grunder, och gälle om verkan av vattendomstolens beslut i tillämpliga delar vad ovan finnes sagt beträffande beslut i byggnadsmål.

Saknas beträffande — — — förebygga skadan.

36 §.

Rensning, som — — — motsvarande tillämpning.

Jord eller annat, som vid rensning upptages, må, om det är påkallat och ej avsevärda olägenheter vållas därav, uppläggas på närmaste strand eller föras till lämpligt ställe i närheten; dock skall markens ägare förut därom underrättas. Till skydd för allmänna eller enskilda intressen skola vidtagas erforderliga åtgärder, som ej föranleda oskäligen kostnad. För skada och intrång, som likväl uppkommer, skall ersättning givas efter vad i 9 kap. sägs.

6 KAP.

26 §.

Rensning, som — — — motsvarande tillämpning.

Jord eller annat, som vid rensningen upptages, må, om det är påkallat och ej avsevärda olägenheter vållas därav, uppläggas på närmaste strand eller föras till lämpligt ställe i närheten; dock skall markens ägare förut därom underrättas. Till skydd för allmänna eller enskilda intressen skola vidtagas erforderliga åtgärder, som ej föranleda oskäligen kostnad. För skada och intrång, som likväl uppkommer, skall ersättning givas efter ty i lagen om flottning i allmän flottled stadgas med avseende å ersättning för flottningsskada.

7 KAP.

5 §.

Jord, som uppkastas ur dike, må läggas vid sidan av diket eller föras till lämpligt ställe i närheten; dock må jorden ej läggas så, att vattnets avrinnande hindras eller fara uppstår för ras eller eljest avsevärd olägenhet uppkommer. Markens ägare skall i förväg underrättas. Vill denne göra sig dikesjorden till godo, äge rätt därtill; vill han det ej, vare den dikande berättigad att bortföra jorden. För skada och intrång av upplaget skall ersättning givas efter vad i 9 kap. sägs.

39 §.

Skulle åtgärd, som i 37 § sägs, hava till följd, att större fabrik eller annan anläggning, varav många hava uppehälle, måste nedläggas eller dess drift väsentligt minskas eller att fiskeri- eller annan näring av större betydelse lider väsentligt förfång eller att befolkningen eljest får sina levnadsförhållanden väsentligt försämrade, må åtgärden, ändå att nyttan uppgår till värde, som i 38 § omförmäles, icke ske. Lag samma vare, där genom dylik åtgärd skulle förorsakas sådan bestående ändring av naturförhållandena, varigenom väsentligt minskad trevnad för närboende eller betydande förlust från naturskyddssynpunkt är att befara.

Prövas företaget — — — till företaget.

11 KAP.

106 §.

Bestämmelserna i — — — behandling därstädes.

Vattenöverdomstolen må — — — motsvarande tillämpning.

Då på — — — fullföljt talan.

Med avseende — — — av statsverket.

I mål som avses i 17 § 1—11 skall, med tillämpning i övrigt av 18 kap. rättegångsbalken, gälla att sökanden, där ej annat föranledes av 18 kap. 6 och 8 §§ samma balk, städse själv skall vidkännas sina kostnader i vattenöverdomstolen, så ock kostnad som åsamkas motpart genom att sökanden fullföljt talan.

13 KAP.

8 §.

Om någon, utan föregången prövning i laga ordning, varigenom medgivande till företaget erhållits, bygger i vatten eller mot stadgandet i 2 kap. 20 § 2 mom. utför arbete, som där avses, eller anlägger vattentäkt, och förhållandena finnas uppenbarligen vara sådana, att dylik prövning skolat enligt stadgande i denna lag föregå, äge överexekutor förbjuda arbetets fortsättande, intill dess sådan prövning ägt rum, så ock, när skäl därtill äro, förordna om handräckning till rättelse i vad olagligen skett.

Där byggande — — — rätt kränkes.

Vad ovan — — — därvid meddelats.

I fråga — — — avsedda fall.

11 §.

Den, som mot bestämmelserna i 2 kap. 20 § 1 mom. första eller andra stycket bygger i vatten utan därtill av vattendomstolen lämnat medgivande eller mot — — — stadgad ordning

eller mot föreskriften i 2 kap. 20 § 1 mom. tredje stycket underlåter att söka vattendomstolens godkännande av verkställd ändring å byggnad i vatten

eller mot bestämmelsen i 2 kap. 20 § 2 mom. utför arbete, som där avses, innan medgivande till företaget lämnats

eller mot stadgandet i 2 kap. 34 § — — — sex månader.

Till samma — — — fjärde stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1961.

Lagen äger ej tillämpning beträffande mål eller ärende, som av första domstol eller av synemän eller skiljemän avgjorts före ikraftträdandet.

Har arbete, som enligt 2 kap. 20 § 2 mom. nya lagen icke är tillåtet, på börjats före ikraftträdandet, må arbetet, ändå att prövning av vattendomstol ej ägt rum, fortsättas i den omfattning som medgives av länsstyrelsen.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till ytterm visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. si bekräfta låtit.

Stockholms slott den 10 mars 1961.

GUSTAF ADOLF

(L. S.)

(Justitiedepartementet)

HERMAN KLING

